

Conjunt d'estratègies i pautes d'actuació adreçades a la comunitat educativa per fomentar la convivència escolar facilitant la prevenció de conductes contràries a aquesta convivència i a la resolució de situacions conflictives

PLA DE CONVIVÈNCIA

CEIP ES MOLINAR, INFANT FELIP

2017-18

ÍNDIX PLA DE CONVIVÈNCIA 2017 CEIP ES MOLINAR

1. Descripció de les característiques del centre i de l'entorn.
 - a. Estudi i valoració de la convivència del centre.
 - b. Estudi i valoració del tractament de la igualtat.
 - c. Respostes que dóna el centre a les situacions de conflicte.
 - d. Relacions amb els serveis socials, sanitaris o altres.
2. Objectius que es pretenen aconseguir per millorar la convivència.
 - a. Aconseguir la integració de tots els membres de la c. e.
 - b. Promoure la participació de les famílies
 - c. Impulsar les relacions positives entre els membres de la c.e.
 - d. Prevenir els conflictes i facilitar la gestió positiva.
 - e. Prevenir la violència de gènere
3. Propostes de formació adreçades a la prevenció i a la gestió positiva del conflicte.
4. Accions previstes per a la consecució dels objectius proposats.
5. Procediments específics d'actuació per prevenir i gestionar els conflictes.

ANNEX 1 Projecte de MEDIACIÓ al Ceip Es Molinar 18/19

1- Descripció de les característiques del centre i de l'entorn.

El Ceip Es Molinar està situat a una coneguda barriada costera de Palma.

Històricament el barri del Molinar ha estat un barri de pescadors i famílies mallorquines amb situacions socials acomodades que sobretot ocupen la primera i la segona línia de la mar. Més enllà trobam uns habitatges més humils, alguns de protecció oficial on trobam altres famílies amb perill d'exclusió social moltes d'ells d'ètnia gitana o d'altres cultures i famílies arribades amb la migració dels anys 60-70, alguns d'ells amb manca d'integració en les costums socials i culturals de les Illes i amb desconeixement de la llengua catalana.

La barriada ha crescut molt els darrers anys. Les noves vivendes a la Gruta que uneix el Molinar amb el Coll de'n Rebassa ha augmentat considerablement la població al Molinar.

També cal destacar que la crisi econòmica que hem patit els darrers anys i l'alt preu de la vivenda situada a primera i segona línia del Molinar, ha espitjat a alguns veïnats del Molinar a vendre i traslladar-se a altres indrets de Palma. Aquestes vivendes les solen comprar estrangers amb un alt nivell econòmic, alguns d'ells com a segones residències d'estiu. En qualsevol cas, el nous propietaris d'aquestes vivendes no duen els seus fills al Molinar, ja que, normalment, es decideixen per escoles concertades o privades.

Per altra banda, tenim matriculats a l'escola del Molinar una part important d'alumnes que procedeixen del poblat de Son Riera. Son Riera o Son Banya, és un poblat d'ètnia gitana situat a un parell de quilòmetres de l'escola. En un programa de

l'ajuntament de Palma per facilitar la integració dels nins i nines del poblat, se'ls ha facilitat la seva inclusió en l'escola amb ajudes de transport, material i altres tipus d'ajuda directament a les famílies.

No obstant, la inclusió d'aquests alumnes resulta complicada. La falta de compromís per part dels pares i mares del poblat i altres raons culturals molt arrelades dificulta una integració completa d'aquests alumnes.

La majoria d'aquest alumnes presenten un absentisme esporàdic o intermitent, alguns d'ells crònics. L'escola no té cap contacte dels pares o mares i les comunicacions són pràcticament impossibles en la majoria de casos. Les actuacions de les institucions són insuficients per aconseguir que els alumnes acudeixin a classe.

Cal puntualitzar també la presència els darrers anys d'alumnat d'incorporació tardana procedent d'altres països i cultures diferents com de l'Índia o la Xina, etc... La majoria d'aquests alumnes tenen un sostén econòmic baix i arriben per contacte familiar i sense feina a barriades marginals de Palma.

La saturació en aquestes barriades i l'arribada tardana al sistema educatiu fa que des d'escolarització siguin enviats a altres zones de Palma com es Molinar per comptar amb places disponibles. Aquests famílies es troben amb el problema dels desplaçaments i moltes vegades deriven en problemes de retards, d'integració i d'absentisme, també en nombrosos viatges de llarga durada als seus llocs d'origen

Per últim, per acabar d'analitzar la tipologia d'alumnat que tenim al centre, tenim un grup reduït d'alumnes temporers, que compaginen la seva escolarització al Molinar, amb altres llocs de la península. Són alumnes temporers, la majoria d'ètnia gitana

també, que per feina abandonen les illes durant una temporada llarga, per completar un o dos trimestres a altres comunitats.

a) Estudi i valoració de la convivència al centre:

Classificació del conflicte:

- Segons el grau: Lleu, greu, molt greu
- Tipus de conflicte: (orientacions per a l'aplicació del que determina el títol V del Decret 121/2010 pel qual s'estableixen els drets i deures dels alumnes. (ANNEX) <https://www.caib.es/sites/inspeccioeducativa/ca/convivencia-40981/>
 - Conductes contràries a les normes de convivència:
 - Conductes greument perjudicials per a la convivència del centre.
- Entre **qui** es produeix:
 - Entre alumnes: Els conflictes entre alumnes són majorment insults. La falta d'habilitats per resoldre situacions de conflicte als espais educatius provoquen faltes de respecte i baralles entre iguals.
 - Alumnes - mestres: Cada any es complica més la tasca del mestre envers a l'alumne/a. Les relacions són més complicades i l'actuació del mestre ja no és una actuació global sobre el grup, sinó que ha d'atendre de manera individualitzada a cada un dels alumnes. Els alumnes no són iguals, i per tant no els hem de tractar igual. El mestre ha de fer un esforç per conèixer la situació personal i social de cada un dels seus alumnes, i establir vincles amb tots ells. La dificultat entre els mestres i alumnes es defineix per desatendre les indicacions del mestre i o faltes de respecte. Algunes vegades aquestes faltes de

respecte esdevenen situacions greus per a la convivència del centre. Com educadors que som, hem de trobar les vies necessàries per evitar aquestes situacions.

- **Mestres - mestres:** En un centre com el nostre amb més de 30 professionals, sorgeixen divergències diàriament. La diversitat no és intrínseca a l'alumnat, sinó també del professorat. Mestres de diferents edats, diferents formacions, diferents interessos, ... dificulten un treball coordinat. Molts de nosaltres hem de deixar a part algunes de les nostres conviccions i canviar la nostra manera de treballar pel bé d'una identitat d'escola i un treball comú. Estam immersos en un canvi metodològic, i social dins del món educatiu i s'ha de valorar la dificultat dels mestres que després de molts d'anys de treballar d'una manera, fan esforços per canviar i adaptar-se al moment actual. L'equip directiu ha de vetllar perquè tots els mestres, dins la seva diversitat, treballin de manera continuada dins d'un mateix camí. El respecte pel treball del company es fonamental per aconseguir un bon clima escolar. Aconseguir un bon clima entre mestres sense dubte millorarà els resultats dels nostres alumnes. incorporar les activitats/dinàmiques de grup entre mestres(cohesió grupal)
- **Famílies - mestres:** des de fa anys un dels objectius del nostre PEC és fomentar una escola oberta al barri, i de les quals les famílies se'n sentin part important. Un dels objectius de la nostra escola és apropar a les famílies, no només en dies i festes puntuals de centre, sinó a les tasques diàries de l'escola. La participació de les famílies a les activitats del centre, ens converteixen en una escola oberta, i ofereix a

les famílies una visió més propera de les circumstàncies i característiques del centre. La participació de les famílies es valora molt positivament i és un dels pilars de la nostra identitat com escola. És molt important la col·laboració i coordinació entre l'escola i els pares i mares. Les famílies han de ser conscients que no es pot derivar tota la responsabilitat de l'educació a l'escola. És fonamental per millorar aquest punt mantenir i millorar si escau una bona comunicació amb l'AMIPA. També cal valorar la figura del delegat de pares com a via de comunicació més directa entre els tutors/es i les famílies.

- El conflicte segons **on** es produeix
 - A l'aula: A l'aula ens trobam conflictes entre alumnes i entre alumnes i mestres. Solen aparèixer conflictes per pèrdua de material, molestar al company de devora, comentaris despectius entre companys, cridades d'atenció, manca d'habilitats socials...
 - Al pati: Conflictes en els jocs esportius sobretot futbol. Agrupament d'alumnes per cercar provocacions i conflictes a altres alumnes: Insults, amenaces, agressions i difusió de rumors per provocar conflictes apareixen sovint als patis. S'ha de valorar definitivament la retirada de pilotes als patis i apostar per un pati diferent amb espais més naturals de convivència i cooperació i no de competició.
 - A l'exterior de l'escola: Tot i la seva edat, alguns alumnes amb 10 o menys anys, es passegen pel carrer tot sols. A vegades ens arriben amenaces per part d'alguns alumnes a través de les famílies. Cal la presència d'un policia tutor/a per fer front a aquestes situacions que tot

i que es produeixen fora del centre, s'acaben traslladant a la nostra convivència escolar.

- Al menjador escolar: La sonorització del menjador no és bona i l'ambient és massa renouet. S'han de cercar alternatives per aconseguir que el menjador sigui un espai més relaxat i es parli amb to més adequat.
- A les activitats extraescolars: L'escola ha d'afavorir la presència a les activitats extraescolars de totes aquelles famílies que ho necessitin. L'accés a aquestes activitats de famílies amb dificultats econòmiques no ha de ser un emperò perquè els alumnes puguin ésser atesos fins a les 17:30 hores. També s'ha de facilitar l'accés a aquells alumnes amb problemes de conductes per aconseguir una millor integració i evitar que els alumnes romanguin al carrer.
- El conflicte segons el **moment**:
 - A l'arribada a l'escola: Sol ser un moment tranquil malgrat/tot i que els alumnes estan fora vigilància al centre. Les portes s'obren a les 8:50 i els alumnes romanen fora del centre esperant per entrar a les aules. Cal destacar la falta de puntualitat reiterada d'algunes famílies.
 - A la sortida de l'escola: També es produeix un retard reiterat d'algunes famílies en la recollida dels alumnes. A vegades es produeixen enfrontaments entre famílies per fets que han passat al centre.
 - Abans del pati: les primeres hores solen ser més tranquil·les. S'ha de tenir cura dels trasllats entre aules tant en grup com individuals. Els desplaçaments en grup s'han de fer amb el mínim de soroll possible

per tal de no destorbar el funcionament d'altres aules o espais. Les baixades al pati han d'estar controlades i vigilades.

- A la pujada del pati: Sol esser un moment de molta dificultat. Els jocs competitius dels alumnes durant el pati i el fet de pujar amb les pulsacions elevades és una font de conflicte fàcilment.
- Després del pati: Els alumnes arriben més excitats i cansats del pati. Costa molt la tornada a la dinàmica d'aula.

b) Estudi i valoració del tractament de la igualtat.

Els problemes de la igualtat entre sexes no és un dels principals dels conflictes que es produeixen en el centre. No obstant, si que es veu una manca de respecte en alguns alumnes cap a la figura de la mestra, sobretot en els cursos més grans. Aquest fet, es deriva d'una situació familiar i social on es té una visió simplista i desigual de la dona dins la societat.

El tractament de la igualtat es desenvolupa en la tasca diària del centre. És molt important promoure un llenguatge inclusiu i s'han de programar activitats per visualitzar el paper de la dona així com impulsar projectes de coeducació.

AMPLIAR

c) Respostes que dóna el centre a les situacions de conflicte.

Per a la intervenció en casos de conflicte, ja siguin incidències o assetjament, serà necessari analitzar el perfil dels alumnes implicats, les circumstàncies i l'entorn que l'envolten, per tal de valorar les mesures que s'adoptaran.

Es tendran en compte:

- Factors personals, egocentrisme, impulsivitat, empatia, autoestima, medicació, habilitats o dèficits socials.
- Factors psicopatològics: Trastorn de conducta, de control, d'impulsos...
- Factors familiars: maltractament, estils educatius familiars, comunicació
- Factors escolars: eficàcia de les normes de convivència, clima de relacions en el centre.
- Factors socioculturals: estereotips culturals de referència, minories, context sociocultural.
- Problemàtica principal associada a la conducta violenta: factors desencadenants
- Problemes d'aprenentatge

A l'hora d'intervenir davant un conflicte haurem de diferenciar entre INCIDÈNCIES o ASSETJAMENTS. S'entén per assetjament una actitud continuada d'insults, amenaces, agressions i o exclusions cap a un mateix alumne durant un espai de temps determinat.

És important entendre que el conflicte forma part de la convivència i seria (molt idíl·lic pensar que el podem eliminar) una errada tractar d'eliminar-ho. Evidentment que dins del pla de convivència hi ha estratègies per prevenir, però també és evident que sempre n'hi haurà (el més important és convertir-lo en una eina per al treball personal dels implicats en la recerca d'actituds madures que afavoreixin la capacitat de conviure).

Per tant les actuacions del centre aniran dirigides en tres vies:

- Prevenió: Noves metodologies per atendre la diversitat, formació específica del professorat, formació d'alumnes com a mediadors, activitats a l'aula per

aprendre a gestionar les emocions, per millorar la cohesió grupal, creació d'espais que ofereixen un clima de relaxació, habilitats socials a l'hora de poder opinar, comunicar i/o expressar com ens sentim...

- Tractament del conflicte: Una vegada que ha succeït la falta a la convivència del centre, és molt important una actuació ràpida i eficaç. **Per això el primer referent que ha d'actuar és el mestre que ha presenciat el fet o que ha estat informat sobre els fets.** És molt important una actitud restaurativa significativa evitant les acusacions i deixar que els alumnes (víctima i agressor) expressin com han viscut la situació. En primer lloc, és important prendre consciència del fet disruptiu per a la bona convivència (he fet mal?) després comprovar el grau d'assimilació de sentiments (em sap greu o no?) i la reparació del mal (què puc fer per restaurar la bona convivència? fer-se càrrec -responsabilitat fomentant l'actitud madurativa.) fet dirigida a la víctima o víctimes. Les mesures proposades han d'anar dirigides, sempre que sigui possible, cap a una restauració dels fets o que tinguin una relació més o menys directa amb els fets.
- Mesures: Qualsevol fet contrari a les normes de la convivència del centre ha de tenir una mesura, pacte, acord o restauració dels implicats. Evidentment, aquestes mesures aniran en funció de la gravetat dels fets. En primer lloc, són els propis alumnes qui, amb l'assessorament del mestre, o d'un mediador i en un espai adequat, intentaran resoldre les seves diferències i arribar a pactes que restaurin els fets. Qualsevol mestre de l'escola, ha de tenir l'autoritat suficient per intervenir davant un conflicte i proposar unes mesures provisionals per restaurar el mal davant la víctima. Aquesta actuació s'ha de fer amb molta cura per evitar enfrontaments amb l'alumne que puguin

agreujar la situació, sobretot si no es coneix l'alumne, però mai s'ha de deixar passar el moment per actuar. S'ha d'evitar la derivació de l'alumne directament cap el tutor/a, cap d'estudis i o director sense abans haver intentat posar les mesures oportunes en el moment del conflicte.

d) Relacions amb els serveis socials i o sanitaris.

Establir un calendari de reunions mensuals per tal de dur un seguiment dels alumnes amb problemes socials, econòmics o d'altres tipus. Establir mesures de coordinació entre PTSC i altres entitats com els serveis socials depenents de benestar social. Vincular ajudes amb el compliment dels deures dels pares i mares en relació a l'assistència i cura dels alumnes.

2. Objectius que es pretenen aconseguir per millorar la convivència.

- a) Donar eines als alumnes per saber gestionar el conflicte.
- b) Repartir responsabilitats entre tot els mestres.
- c) Identificar els tipus de conflicte que es dona al centre i donar respostes efectives.
- d) Revisió del ROF. Consensuar les normes de convivència.
- e) Avaluar periòdicament el pla de convivència.
- f) Presentació i difusió del pla de convivència a tota la comunitat educativa.
- g) Oferir eines al professorat per a tractar el conflicte de manera positiva.
- h) Reflexionar sobre els espais interiors i exteriors. Creació d'espais cooperatius evitant els jocs competitius.
- i) Fomentar la cooperació entre els alumnes i no la competició.
- j) Creació d'espais de reflexió al pati juntament amb àrees de jocs.
- k) Atendre de manera immediata i eficaç els conflictes.

- l) Oferir als infants un ambient de benvinguda quan entren al centre.
- m) Esforçar-nos per crear entre els mestres un ambient de confiança i de benestar.
- n) Identificar les necessitats dels alumnes i dels mestres de ser escoltats.
- o) Possibilitar un clima de salut emocional en el centre.
- p) Donar pautes i estratègies als alumnes per resoldre els petits conflictes.
- q) Desenvolupar una cultura democràtica basada en el respecte i la justícia dins l'àmbit escolar com a espai d'adquisició d'aprenentatges i de socialització.
- r) Garantir la representativitat de tots els integrants de la comunitat educativa per assegurar, així, la pluralitat de veus i la corresponsabilització.
- s) Aconseguir la creació d' un bon clima de centre i d' aula que afavoreixi una convivència respectuosa i sensible entre tots els sectors de la comunitat educativa.
- t) Impulsar l' adquisició d'una adequada competència social que permeti entendre el conflicte com un fet cosubstancial a la interacció personal i del grup, necessari, per tant, per al desenvolupament personal i social.
- u) Creació la comissió d'igualtat per garantir activitats de centre par afavorir la igualtat i la coeducació al centre

3. Propostes de formació adreçades a la prevenció i a la gestió positiva del conflicte.

- Formació del professorat: (individual i de centre)
 - Assessorament EAC en el tractament d'alumnat amb TGC

- Formació en tècniques mindfulness
- Assessorament bullying
- Cursos, seminaris, xerrades educació emocional.
- Claustres pedagògics sobre el tractament del conflicte. Traspàs d'informació i recollida de dades d'incidències mesures i resolucions per a una anàlisi que condueixi a una millora dels resultats
- Formació en la mediació i pràctiques restauratives.
- Formació de l'alumnat:
 - Gestió del conflicte. Role Playing.
 - Educació emocional dins l'aula o qualsevol altre espai educatiu.
 - Activitats tutorial de cohesió grupal.
 - Formació en mediadors
 - Tallers o activitats per afavorir la consciència corporal que fomenti l'aprenentatge d'eines per gestionar les emocions. (Mindfulness)
- Famílies:
 - Escola de pares i mares: educació emocional, tractament de les noves tecnologies, ús del mòbil, del pc, alimentació ...
 - Implicació de les famílies dintre de l'escola ja sigui en activitats més o menys formals (dinàmiques de centre o AMIPA, Consell Escolar i o activitats del centre, comissions escolars, festes...

4. Accions previstes per a la consecució dels objectius proposats.

És evident la millora de les intervencions dels docents tant en la prevenció com en la resolució de conflictes al centre. Aquesta evolució ve donada per dos factors a remarcar, per una banda la formació contínua que estam fent, tots els mestres, que ens permet un

millor ajustament de les nostres actuacions, i per altra banda, la conscienciació d'aquests mestres de la necessitat de fer de la convivència del centre una prioritat.

I quan deim prioritat, ha de quedar clar que hem d'abandonar la idea de que amb una sessió de tutoria setmanal, que a vegades és substituïda per altres tasques més organitzatives o acadèmiques, és suficient, ni la idea que és un tema transversal de centre, tampoc, ens ha de bastar això, hem de fer una passa més i fer-ho des de un model COMPRESIU (està present en tot moment dins el centre).

Anar cap a un model COMPRESIU de l'educació emocional i de la millora del clima d'aula, compren tres premises bàsiques:

INTENCIONAL	PLANIFICAT	SISTEMÀTIC
-------------	------------	------------

INTENCIONAL: La ferma intenció de tots els membres del centre. La sensibilització de tots els professionals.

PLANIFICAT: Des de la comissió de convivència fer totes les actualitzacions del **pla de convivència** que creuem necessàries cada curs, que sigui un document viu, pràctic i real.

SISTEMÀTIC: que es dugui a terme amb regularitat. en qualsevol moment, a qualsevol espai.

JA HO FEIM:

. Des de l'equip de suport es vetlla per donar respostes que millorin la convivència a les aules, i l'estat emocional de l'alumnat, amb flexibilitzacions horàries de tots aquells infants que necessitin activitats més afavoridores de l'expressivitat i la creativitat (tallers d'art, ambients, sessió de bricolatge), també que puguin tenir llocs i persones per regular-se a nivell de comportament i de relació amb els altres . (alumnes amb TGC- figures vinculars).

. Conversa restaurativa una eina de resolució de conflictes.

OFENSOR 1. Què ha passat?	VÍCTIMA 1. Què ha passat?
------------------------------	------------------------------

2. A qui ha afectat això que ha passat? 3. Què pots fer per arreglar (reparar) el que ha passat?	2. Com et sents? 3. Què necessites per sentir-te millor?
---	---

(Adaptat a infantil)

- . Cercles d'expressió/reflexió com a rutines d'aula.
- . Rutines de respiracions/visualitzacions (tècniques de mindfulness). Tornada del pati.
- . Educació emocional (llibres senalla emocional).
- . Semàfor emocional.
- . Recursos /tasques diferenciades per regular-se (quells infants amb un menys regulació emocional).
- . Quan hi ha un conflicte que no poden resoldre per ells mateixos es demana ajuda als mediadors/es.

ENCARA NO HO FEIM I HO HAURIEM DE FER??

.Per a aconseguir autonomia emocional :

autoestima	actitud positiva	responsabilitats	anàlisi crític
------------	------------------	------------------	----------------

. Habilitar espais a cada aula per la tornada a la calma, la regulació emocional, la identificació emocional:

. Racons amb mirall amb estora, materials sensorials, peluix de les abraçades...

. Habilitar espai (passadís de la calma). Rutines d'estiraments i de silenci quan passam per aquest passadís. Recurs que es pot emprar per a tots els membres de la comunitat educativa. (explicar activitat)

. Introduir la figura de l'alumnat CUIDADOR/A a les aules d'infantil i als mitjans. Infant que té la tasca i la sensibilitat de detectar i ajudar a expressar sentiments, emocions, oferir ajuda. Alumne que ofereix abraçades, consol davant un plor etc...Es pot fer rotatori o voluntari.

. El llenguatge emocional.

. Fomentam l'**autoestima** , la motivació interna. Hauríem d'evitar el reforç extern: dir *Molt bé!!* sovint en cada fita assolida per l'infant. El reforç ha de ser intern. L'acompanyament de l'adult pot descriure el procés i no només el resultat: “ veig que t'has posat la jaqueta”, “has pintat el dibuix molt concentrada”, “t'has esforçat molt”..(descriure l'acció aconseguida o el procés).

Quan demanen a l'adult “està bé?” podem dir, a tu t'agrada? *Fixa't amb aquesta part, creus que la pots millorar?*

. Tenir especial cura del model de llenguatge que empram, el docent ha de fer modelatge i transferir la fórmula:

Miquel , me sent trista perquè m'has cridat i necessit que no me cridis més.			
---	--	--	--

NOM	EMOCIÓ	MOTIU	OBJECTIU
-----	--------	-------	----------

Joana, avui **em sent** una mica angoixat **perquè.... i necessit....**”

. Tenir identificat qui ens ajuda a sentir-nos millor davant un problema : 5 dits

1 un mateix

2 alumne cuidador

3 mediadors

4 mestres

5 demana ajuda al grup/ direcció

A nivell d'aula

- Dinamitzar trobades entre els delegats de manera periòdica.
- Transmetre de manera clara el ROF.
- Consensuar les normes d'aula lligades a les normes de centre.
- Foment de les dinàmiques de cohesió grupal.
- Us de diferents agrupaments intercicles

- Ús de metodologies de cooperació. (grups interactius, ambients, diari, tallers de plàstica...)
- Treballs per projectes
- Fomentar l'acció tutorial.
- Creació i foment de la figura dels alumnes mediadors.
- Promoure un llenguatge inclusiu
- Proposta d'activitats de coeducació.
- Informació sobre xarxes socials, internet, whatsapp, ... Assessorament per a alumnes, famílies i mestres.
- Sistematitzar els cercels restauratius mínim 1 al dia. (ús de les targetes que fan parlar)
- Creació d'espai de la calma dins l'aula
- Incloure un propi emocionari de l'aula amb les emocions que sorgeixen durant el curs

A nivell d'espais

- Transformació dels espais exteriors per aconseguir interaccions més positives entre l'alumnat.
- Creació d'espais naturals
- Delimitació d'espais per "parlar i escoltar"
- Foment dels jocs cooperatius

Acords patis comunitat dels grans:

- Concretar material d'aula: cordes, mocador, bolles, elàstics, pilota bàsquet, futbol mato.
- Limitar els dies de futbol a 1 vegada a la setmana.
- Dimarts i dijous jocs sense pilota.

- Aportar material de comú al pati dins un bagul: Joc petanca, bitlles, paracaigudes, fustes. També material per l'hort.
- Treballar a nivell de tutoria y educació física els jocs pintats a l'escola i jocs per jugar amb el material al pati o altres jocs populars per al pati.

A nivell de professorat

- Organització de claustres pedagògics per valorar el pla de convivència i ROF
- Promoure els equips docents per consensuar pautes d'actuació davant determinats conflictes i o alumnes.
- Promoure i facilitar al formació del professorat en noves metodologies, educació emocional, pràctiques restauratives, tractament de la diversitat, resolució de conflictes.
- Facilitar al claustre documentació sobre la convivència al centre. Creació d'un departament de convivència per a la autoformació.
- Assessorament i intervenció EAC
- Participació en les jornades de mediació de l'institut per la convivència
- Saber intervenir de manera restaurativa en un conflicte
- Practicar cercles restauratius a les aules i als claustre de mestres.

A nivell comunitat educativa

- Reunions periòdiques amb els serveis socials i sanitaris.
- Participació en activitats solidàries (cursa solidària, Let's clean EUROPE, recollida per Síria...)
- Aprofitar els recursos de l'administració: EAC, EOEP
- Adherir-se als programes de convivència de dinàmica educativa:
- Assessorament de Convivèxit.

5. Procediments específics d'actuació per prevenir i gestionar els conflictes.

FALTES ALUMNAT

FALTES LLEUS (EL TUTOR/A HA DE SER INFORMAT I OBRIR UN REGISTRE DE LES INCIDÈNCIES)

- DESTORBAR EL FUNCIONAMENT DE LA CLASSE
- MOLESTAR ELS COMPANYS/ES
- NO FER LES TASQUES EDUCATIVES
- FER MAL ÚS DE LES INSTAL·LACIONS, DEL MATERIAL PROPI O DELS ALTRES.

MESURES:

- QUI: TOT L'EQUIP DOCENT

TIPUS DE MESURES:

- DE PREVENCIÓ: Revisió del tipus de feina adequada a l'alumne. Assegurar-se que l'alumne tengui una feina adaptada a les seves característiques i capacitat. Revisar ACI si escau. Comunicació al tutor/a.

- Revisió l'adequació del material que estam oferint als/les alumnes
- Revisió de l'equilibri entre el tipus d'alumnes i les exigències que els hi fem (temps d'atenció, coneixements previs, situació familiar i/o personal)
- Convocar un equip docent per informar, analitzar el cas i trobar solucions adients al tipus de conflicte.
- Dinàmiques de reunions de delegats mensualment/ creació de la figura del alumne/a mediador.
- DE CORRECCIÓ/restauratives: Cercle restauratiu, reflexió en grup o individual. Disculpar-se. Arribar a acords restauratius. Reposició o reparació del material si és el cas.
- Intervenció de l'alumne/a mediador.
- Treball en conjunt amb les famílies afectades.
- SANCIONADORES: Privació del temps de pati, Realització de tasques educatives complementàries, exclusió d'activitats puntuals més engrescadores. Exclusió temporal d'una aula amb control i feina adequada.

FALTES GREUS. (EL TUTOR/A HA DE SER INFORMAT I OBRIR UN REGISTRE DE LES INCIDÈNCIES). SI AQUESTES INCIDÈNCIES ES REPETEIXEN L'EQUIP DIRECTIU HA DE SER INFORMAT.

- INSULTAR ELS COMPANYS

- AGRESSIÓ FÍSICA I/O VERBAL ENTRE ALUMNES
 - AGRESSIÓ I/O EXCLUSIÓ A UN ALUMNE
 - ROBATORIS
 - REITERACIÓ DE CONDUCTES LLEUS
 - PROVOCAR ALTERCATS GREUS (DIFUSIÓ DE RUMORS...)
- QUI: TOT L'EQUIP DOCENT

TIPUS DE MESURES:

- DE PREVENCIÓ: Revisió del tipus de feina adequada a l'alumne. Assegurar-se que l'alumne tengui una feina adaptada a les seves característiques i capacitat. Revisar ACI si escau. Dur un registre de les conductes greus. Avisar l'equip directiu si aquestes conductes es repeteixen amb una mateixa víctima, encara que sigui de diferents alumnes per possible assetjament. Avisar a l'equip directiu si les conductes greus són reiterades d'un mateix alumne.
- DE CORRECCIÓ: Restaurar els mals fets. Comunicació als pares i o mares per establir accions conjuntes. Recollida d'informació amb testimonis dels fets i arribar a acords correctius. Disculpar-se. Deixar informe dels fets i dels acords presos.
- SANCIONADORES: Realització de tasques suplementàries (vigilància de patis, neteja de pati, hort, aula..., reparació de materials, ordenar materials i o aula, etc...) Privació del temps

d'esplai i o activitats complementàries. Realització de tasques educatives o altres en horari complementari amb acord de la família.

FALTES MOLT GREUS: (EL TUTOR/A, EQUIP DIRECTIU HA DE SER INFORMAT I OBRIR UN REGISTRE DE LES INCIDÈNCIES)

- AGRESSIÓ FÍSICA O VERBAL, CALUMNIES A UN MESTRE
 - AGRESSIÓ A UN ALUMNE AMB SEQÜELES FÍSiques
 - REITERACIÓ DE CONDUCTES GREUS
 - QUALSEVOL TIPUS DE BULLYING: Insults, exclusions, difusió de rumors, agressions, sigui per qualsevol mitjà (xarxes socials, whatsapp, ...
- QUI: EQUIP DIRECTIU. (qualsevol membre de l'equip docent ha d'haver pres mesures provisionals en el moment dels fets.

TIPUS DE MESURES:

- DE PREVENCIÓ: Entrevista alumne i implicats en els fets. Fer informe amb tots els testimonis. Reflexió dels fets i cercar detonants i motius. Actuar sobre els detonants.
- DE CORRECCIÓ: Notificació als pares i mares. Disculpar-se. Restaurar els mals fets.
- SANCIONADORES: Exclusió de la seva aula de referència realitzant les tasques que li pertocuen a un altre indret amb el

control dels mestres de reforç, equip de suport i equip directiu.
Canvi temporal d'aula. Exclusió d'una assignatura determinada, realitzant les tasques amb el mestre tutor o mestre de suport a una altra aula. Realització de tasques reparadores i o educatives en horari complementari (de 14:00 A 15:00)
Expulsió del centre.

6- Mesures adoptades en relació a la detecció i comunicació i actuacions per alumnes transexuals i transgenere.

La incorporació de l'educació afectivo-sexual en el centre per a la coeducació, no pot deixar de banda LGBTI en el tractament dels continguts curriculars i en les accions que es duguin a terme:

- Potenciant un anàlisi del currículum en el qual no s'ocultin els referents històrics ni actuals d'identitats semblants
- Prevenint i actuant contra cap tipus de discriminació per motiu de l'orientació o identitat sexual de la persona. Deixant clar que l'homofòbia i la transfòbia estan totalment prohibides en les aules.
- Promovent des de l'educació emocional l'empatia, l'autoconeixement i l'acceptació; eximint a les persones de sentiments de vergonya o culpa que porti a posteriors trastorns i educant la sexualitat des de la pluralitat ètica i social.
- Com a professionals, realitzant una pròpia reflexió i no donant per suposat les famílies nuclears ni l'heterosexualitat en el nostre alumnat ni c.e.
- Tenir cura del llenguatge propi emprat en les aules i de les actituds. Donant veu i visibilitat als diferents col·lectius en les reunions i els documents de centre, en les activitats proposades en les aules, en l'acció tutorial, convidant a membres de la

nostra comunitat, artistes, activistes o a través d'associacions o entitats públiques que treballen per la igualtat.

7- Mesures, prevenció, detecció i intervenció davant casos de discriminació, assetjament escolar, violència de gènere o maltractament infantil per identitat de gènere.

Per al treball en la coeducació i la prevenció de la discriminació, assetjament i violència associades al gènere i la diversitat sexual, des del centre s'atendrà a:

- Prevenció del sexisme en la selecció de lectures i materials audiovisuals de tractament en les aules.
- Utilització d'un llenguatge inclusiu, no sexista als espais comuns, comunicacions internes, amb les famílies i en els documents de centre.
- Presència de models femenins i referències de dones de la història i de l'actualitat en els continguts que impartim des de les diferents assignatures i activitats.
- Foment de relacions sanes i igualitàries en la comunitat educativa.
- Tractament de l'educació sexual que tengui en compte la pluralitat de les relacions i l'educació afectiva i emocional a l'hora de relacionar-nos
- Oferta d' altres models de masculinitat i revisió de l'ús coeducatiu dels espais comunitaris: patis, biblioteca, ...
- Foment de l'accés a formació i recursos per portar a terme la coeducació en les aules pel professorat.
- Cura els agrupaments atenent a criteris d'heterogeneïtat i diversitat i afavorint metodologies participatives i que afavoreixin l'ajuda mútua entre l'alumnat i acostin la coeducació a les seves vides, entorn, famílies a partir de la reflexió sobre la manera de viure les relacions socials i familiars més quotidianes.
- Rebuig explícit en les normes del centre aquelles actituds i comportaments que, per subtils que siguin, per raons de sexe, orientació sexual, identitat de gènere i

expressió de gènere vulnerin la integritat de les persones que conviuen a l'àmbit escolar.

- Col·laboració amb entitats de l'entorn que treballin per a la igualtat i la prevenció de la violència per motius de gènere: TALLER PER PREVENCIÓ VIOLÈNCIA DE GÈNERE. 5è PRIMÀRIA (CS Molinar)
- Organització de diades, celebracions, activitats a nivell de centre relacionades amb la sensibilització i el treball amb els valors de la igualtat i la no discriminació. 25 de novembre dia contra la violència masclista.
- Atenció a la representació paritària d'ambdós sexes en els òrgans de govern i representació del centre: equip directiu, consell escolar, paritat delegades/ts, equips de mediació...

8- Protocol d'actuació davant casos d'assetjament escolar.

Davant els cassos d'assetjament escolar s'iniciarà el protocol establert per la direcció general d'innovació educativa de la CAIB.

http://weib.caib.es/Documentacio/assetjament_escolar/instruccio_protocol_bullying.pdf

Cada inici del curs escolar es designarà un referent, preferiblement dins de la comissió de convivència, que serà l'encarregat de fer les gestions del cas.

Bibliografia

- Decret 121/2010. de 10 de desembre pel qual s'estableixen els drets i deures dels alumnes i les normes de convivència dels centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.
- Revista CiberEduca.com article "Pautes d'intervenció amb l'alumnat amb trastorn per dèficit d'atenció amb o sense hiperactivitat.

- Revista PRISMA Formació psicopegagògica, article "Alteracions greus de la conducta en entorns educatius, Mòdul 3: Actuacions en el centre. Respostes i organització.
- Concreció de conductes contràries a les normes de convivència i de les que perjudiquen greument. (Orientacions per a l'aplicació que determina el títol V del Decret 121/2010.
- Orientacions per elaborar el pla de convivència. (Serve d'Innovació).
- Orientació per elaborar pla de convivència Inspecció Educativa.

ANNEX 1

Projecte de MEDIACIÓ al Ceip Es Molinar 18/19

Enguany, és el tercer curs escolar que tenim en marxa aquest projecte, que forma part del pla de convivència i té com a gran objectiu millorar la nostra resposta a la conflictivitat del centre, i anar de mica en mica fomentant que aquesta minvi.

Què és un servei de mediació?

- El servei de mediació és una acció educativa i preventiva davant dels conflictes.
- És una manera de resoldre conflictes nosaltres mateixos, parlant i fent pactes.
- A la trobada de mediació tothom pot expressar el seu punt de vista i proposar solucions.
- El mediador/a no jutja, no dóna consells ni pren decisions.
- Els protagonistes dels conflictes decideixen ells mateixos la manera de resoldre el conflicte .
- La participació és sempre voluntària i tot el es que diu és confidencial.
- És un instrument molt útil per ensenyar a l'alumnat a gestionar els seus conflictes sense recórrer a la violència.
- És un recurs educatiu que no pretén substituir les sancions previstes al Reglament de Règim Interior.

Qui pot accedir al servei de mediació:

- Tots els l'alumnat, tot el professorat, i personal del centre que voluntàriament vulguin resoldre un conflicte de convivència.

Coordinació:

- La coordinadora (cap d'estudis), dinamitzarà trobades mensuals dels mediadors/es.
- Es farà una trobada amb altres centre a final de curs per tal de compartir experiències i motivar als mediadors/es. (només 5è i 6è).

Rutines importants perquè el programa funcioni:

- Cada aula ha de tenir la seva parella de mediadors/es, consensuats i reconeguts per tot l'alumnat de cada aula.
- Preferentment cada parella de mediadors/es actuaràn amb els companys/es de la seva aula, però hi pot haver certa flexibilitat.
- A l'aula o passadís hem de tenir un lloc destinat per a la mediació.
- Al pati, qualsevol malentès o conflicte, s'ha de resoldre anant a parlar al **cercle vermell**, que està fet per això i li hem de donar l'ús que li correspon, a fi de fomentar l'hàbit de parlar i escoltar.

- Cada parella de mediadors/es han de tenir el full d'instruccions de la mediació, i una vegada feta l'han e baixar a la coordinadora.
- Els mediadors/es aniran identificats amb un braçalet vermell durant el temps de pati. (de 1r a 6è).
- És molt recomanable practicar la conversa restaurativa com a rutina d'aula, i fer-ne modelatge.